

3. Analýza

3.1 Poskytnuté licence podle předmětu licenční smlouvy

Dle souhrnných výsledků šetření o licencích za rok 2017 (viz **graf 1**) mezi poskytovateli licencí převažovala **oblast patentové ochrany**. Počet poskytovatelů, stejně jako počet udělených licencí, oproti předcházejícímu roku (2016) vzrostl. Snížení celkových přijatých poplatků za udělené licence o více než 42 % se tak může jevit jako zarážející. Avšak tento pokles je způsoben jediným subjektem v podobě veřejné výzkumné instituce spadající pod Akademii věd ČR, která již několik výrazně působí na celkové finanční ukazatele licenčních příjmů v České republice. Celkový počet přijatých licenčních poplatků za zbylé subjekty v šetření vykázal oproti roku 2016 nárůst.

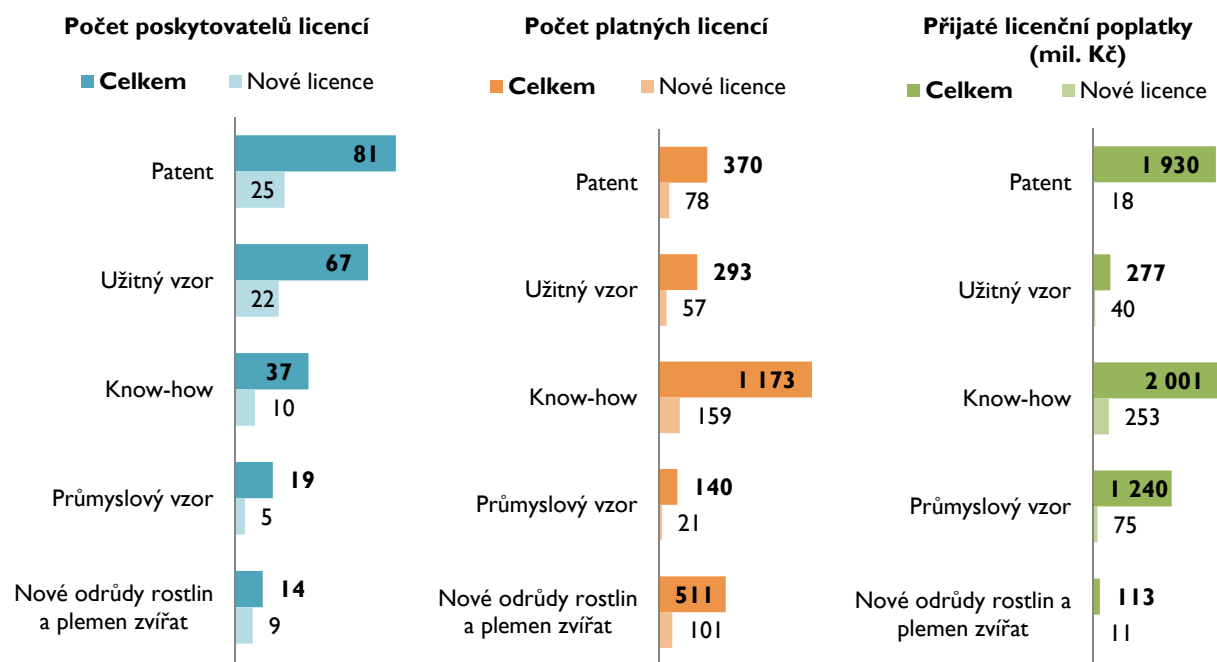
Licencemi z poskytnutého práva užívat technická řešení chráněná **užitným vzorem** (často označovaným jako tzv. „malý patent“) disponoval stejný počet subjektů jako v předcházejícím roce, avšak vzrostl celkový počet udělených licencí i výše přijatých licenčních poplatků.

Podobná situace jako v případě patentových licencí opakovaně nastává i v oblasti přijatých licenčních poplatků za **průmyslové vzory**. Největších subjekty se výrazně podílejí na celkové hodnotě licenčních příjmů, která meziročně (od roku 2013) zaznamenává značné výkyvy. V roce 2017 se jednalo o pokles 33 %. Počet poskytovatelů se meziročně nezměnil, avšak vzrostlo množství poskytovaných licencí.

Od roku 2013 výrazně narůstá počet udělených licencí na **nepatentované vynálezy (know-how)** a jen v roce 2017 dosáhl více jak dvojnásobného meziročního nárůstu. Ten je do značné míry způsoben specifickým využíváním tohoto způsobu ochrany, kdy například v rámci velkých developerských projektů může docházet v krátkém časovém úseku k udělování velkého počtu licencí na know-how. Počty poskytovatelů i výše přijatých licenčních poplatků zaznamenaly jen minimální meziroční nárůst.

Navzdory faktu, že **licence nových odrůd rostlin a plemen zvířat** poskytuje stejný počet subjektů jako v předcházejícím roce, poklesl celkový počet udělených licencí o více jak 5 % a výše přijatých poplatků dosáhla pouhých 55 % hodnoty z roku 2016.

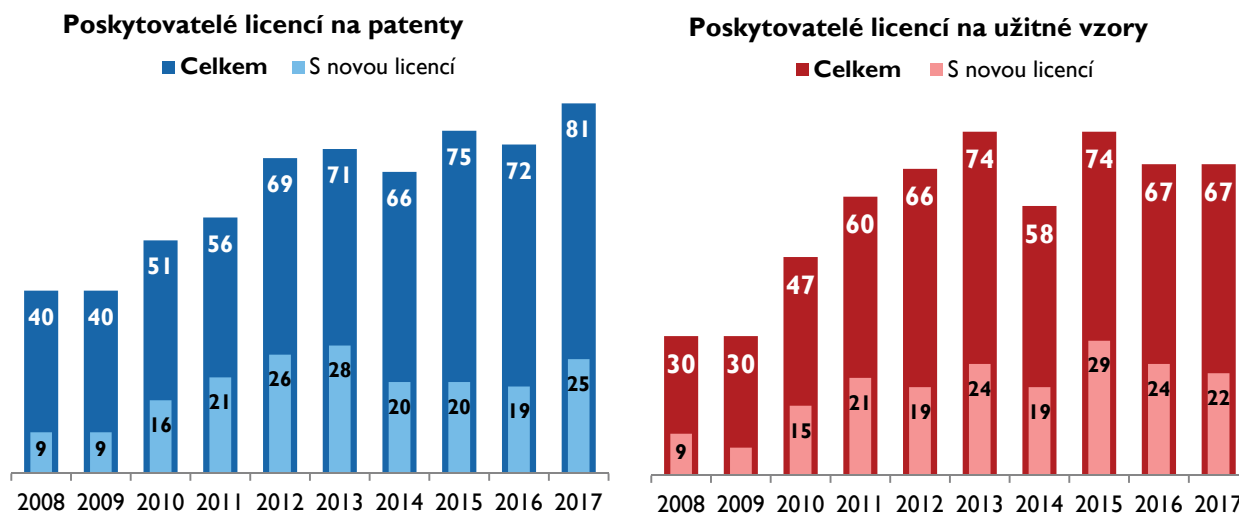
Graf 1 - Platné poskytnuté licence dle předmětu licenční smlouvy pro rok 2017

3.2 Poskytnuté licence na patenty a užitné vzory

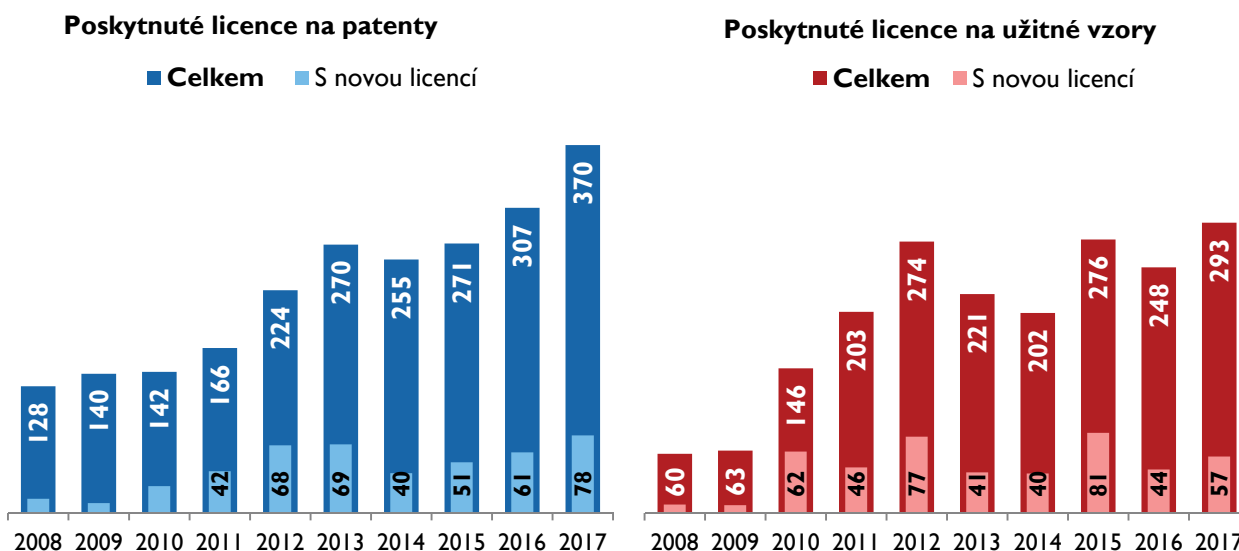
Z dlouhodobého pohledu je patrný postupný nárůst zájmu o poskytování licencí na patenty i užitné vzory (viz graf 2 a 3). V roce 2017 poskytlo licenci na patenty 81 držitelů patentů z České republiky. Užitné vzory v téže roce licencovalo 67 subjektů.

Graf 2 - Počet poskytovatelů platných licencí na patenty a užitné vzory v letech 2008–2017

Mezi poskytovateli licencí jsou nejčastěji zastoupeny podniky (v roce 2017 poskytovalo licence na patent 41 podniků a na užitný vzor 39 podniků), následované vysokými školami. Výrazný rozdíl v preferencích mezi licencemi na patenty a užitné vzory nastává u veřejných výzkumných institucí – pouze 3 z nich poskytovaly licenci na užitný vzor, zatímco licenci na patent poskytovalo 12 institucí.

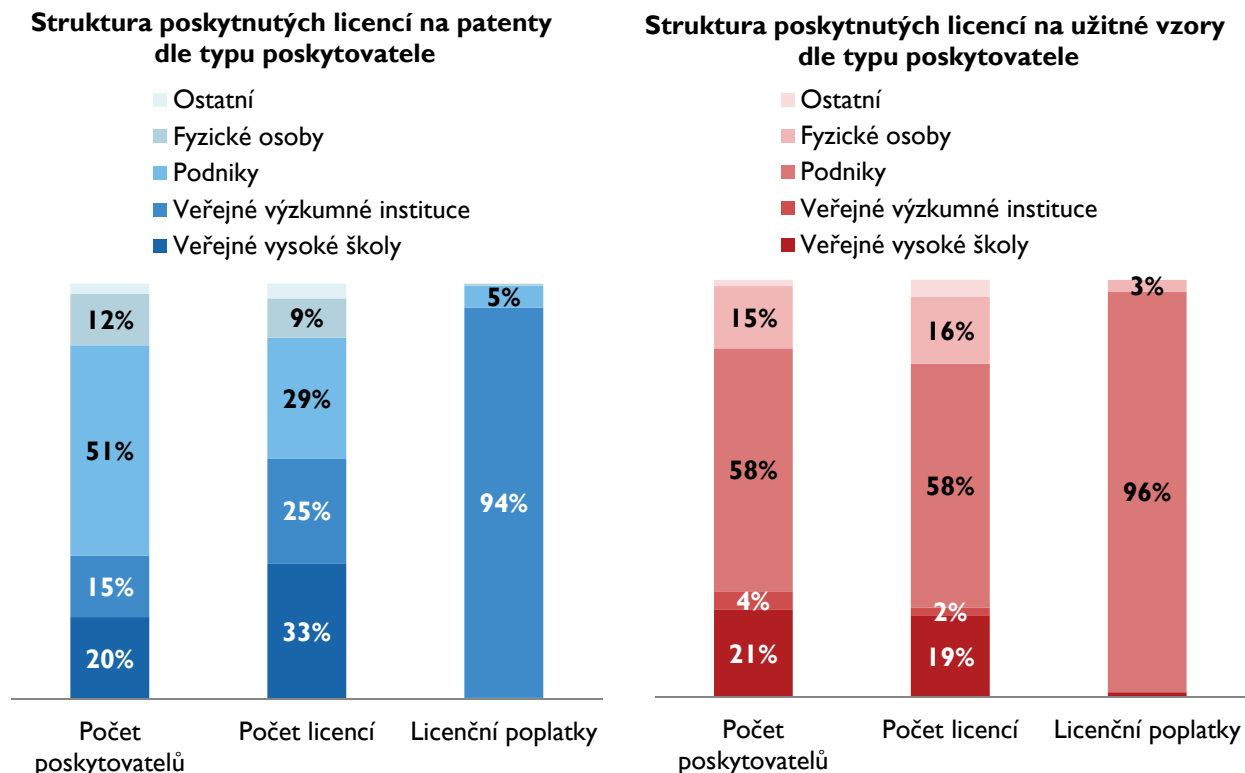
Graf 3 - Počet poskytnutých platných licencí na patenty a užitné vzory v letech 2008–2017

Nejvíce na licenčních poplatcích za patenty získávají veřejné výzkumné instituce (1,8 mld. Kč). Zbývající licenční poplatky připadají především na podniky (101 mil. Kč).

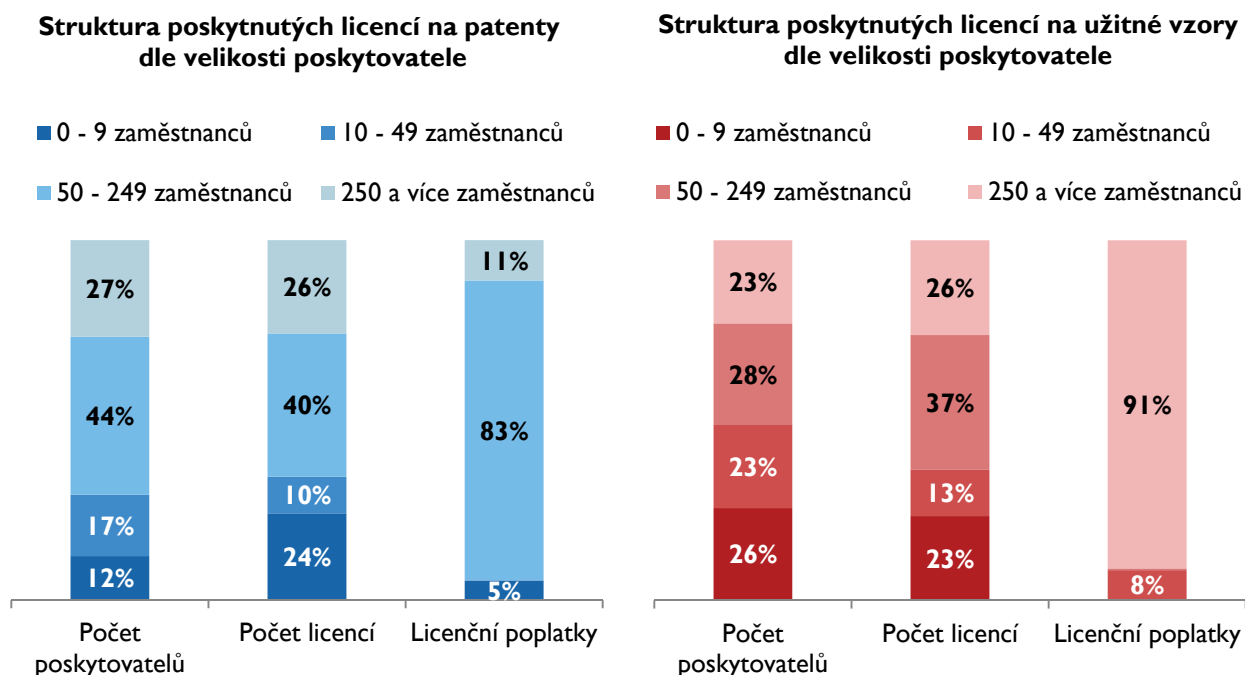
V rámci poskytnutých licencí na užitné vzory hovoří rozložení sil jednoznačně ve prospěch podniků, z jejichž strany pochází nejvyšší počet přihlašovatelů (39), udělených licencí (171) i výše inkasovaných poplatků (266 mil. Kč).

Graf 4 - Struktura poskytnutých licencí na patenty a užité vzory dle formy poskytovatele v roce 2017

Z grafu 5 je patrné, že licence na patenty (v menší míře i užité vzory) nejčastěji poskytují střední (50 - 250 zaměstnanců) a velké (250 a více zaměstnanců) podniky. Nejvíce licenčních poplatků v rámci podniků směřuje do středních (83 % z patentových licencí) a velkých (91 % z licencí na užité vzory) podniků.

Graf 5 - Struktura poskytnutých licencí na patenty a užité vzory dle velikosti poskytujících podniků v roce 2017

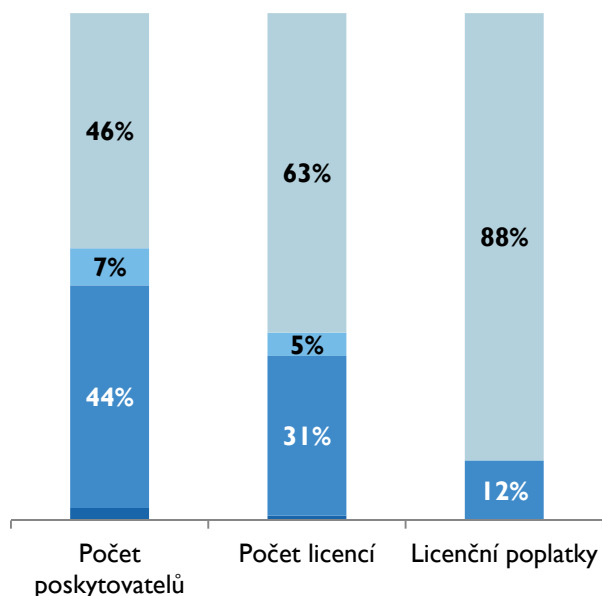

Převážná většina poskytovatelů licencí na patenty i užité vzory působila v sektoru průmyslu a služeb (viz graf 6). Naopak v sektoru zemědělství byla vykázána jen minimální aktivita (a to i z pohledu licencí na odrůdy rostlin a plemen zvířat, které byly v tomto sektoru za rok 2017 vykázány pouze 2).

Graf 6 - Struktura poskytnutých licencí na patenty a užité vzory dle hlavní ekonomické činnosti poskytujících podniků v roce 2017

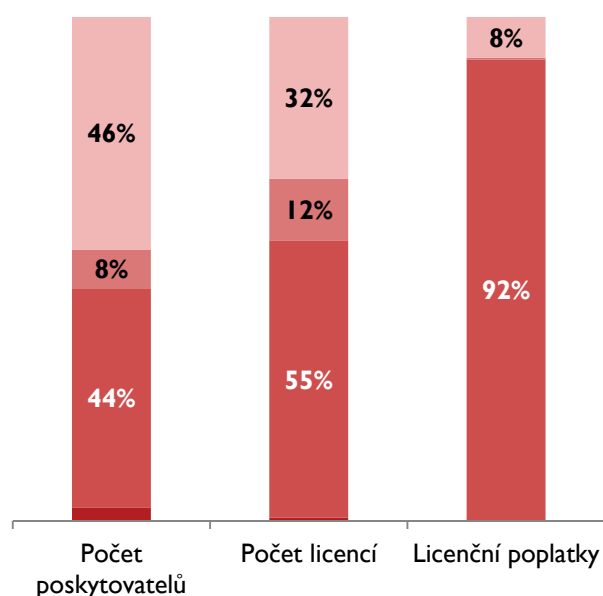
Struktura poskytnutých licencí na patenty dle hlavní ekonomické činnosti poskytovatele

■ Zemědělství ■ Průmysl ■ Stavebnictví ■ Služby

Struktura poskytnutých licencí na užité vzory dle hlavní ekonomické činnosti poskytovatele

■ Zemědělství ■ Průmysl ■ Stavebnictví ■ Služby

Rozdělení dle územního členění

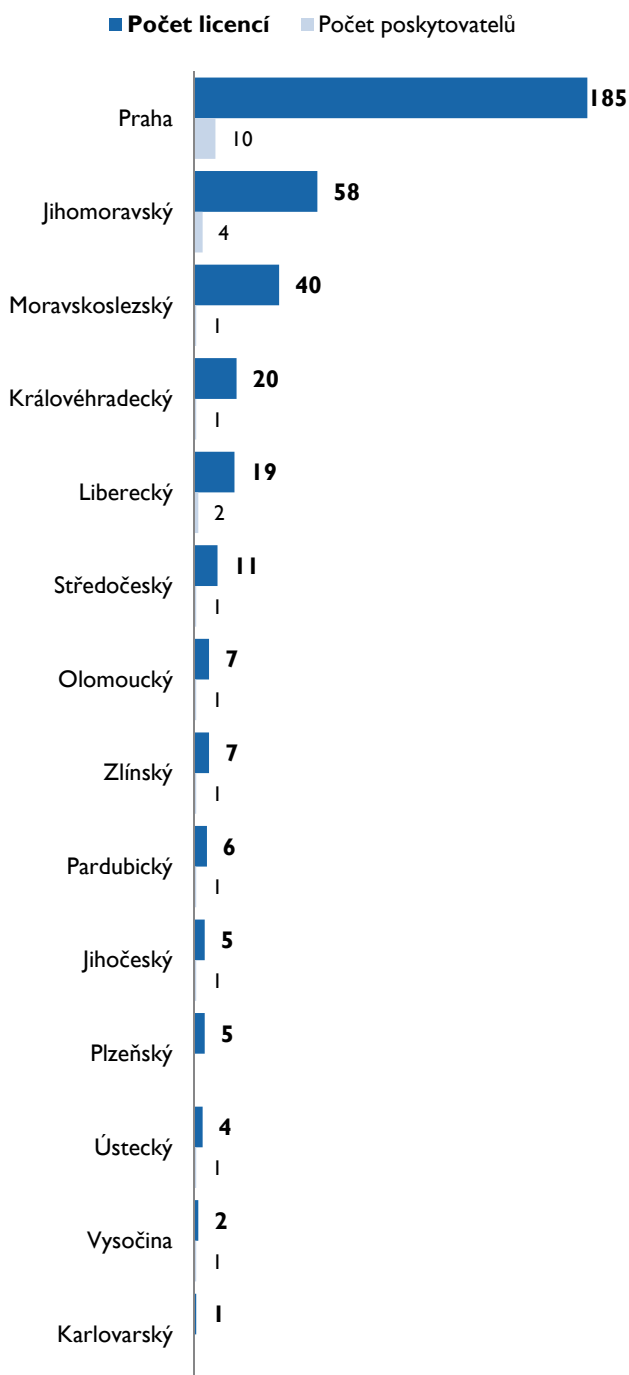
Přesně polovina ze všech udělených licencí na patenty (185) měla v roce 2017 poskytovatele se sídlem v Praze. S poměrně velkým odstupem, za výrazného přispění veřejných vysokých škol (30 licencí na patenty), následují kraje Jihomoravský a Moravskoslezský (viz graf 7). Tyto kraje, nepočítáme-li Prahu, hrají prim i z dlouhodobého hlediska. Vůbec nejnižší počet poskytnutých licencí na patenty připadl na Karlovarský a Ústecký kraj.

Z pohledu poskytnutých licencí na užité vzory byly podíly jednotlivých krajů vyrovnanější, což je částečně způsobeno i nižším zastoupením veřejných vysokých škol a veřejných výzkumných institucí mezi poskytovateli. Formu ochrany užitným vzorem využívají spíše podniky. Opět převažují poskytovatelé se sídlem v Praze, kteří v roce 2017 poskytli 80 licencí na tento typ průmyslového vlastnictví. Následují Jihomoravský a Liberecký kraj (viz graf 7). V Karlovarském kraji nebyla v uvedeném roce zaznamenána žádná licence na užitný vzor.

Graf 7 - Počty poskytovatelů a poskytnutých licencí na patenty a užité vzory dle sídla poskytovatelů v roce 2017

Struktura poskytnutých licencí na patenty dle kraje poskytovatele

Struktura poskytnutých licencí na užité vzory dle kraje poskytovatele

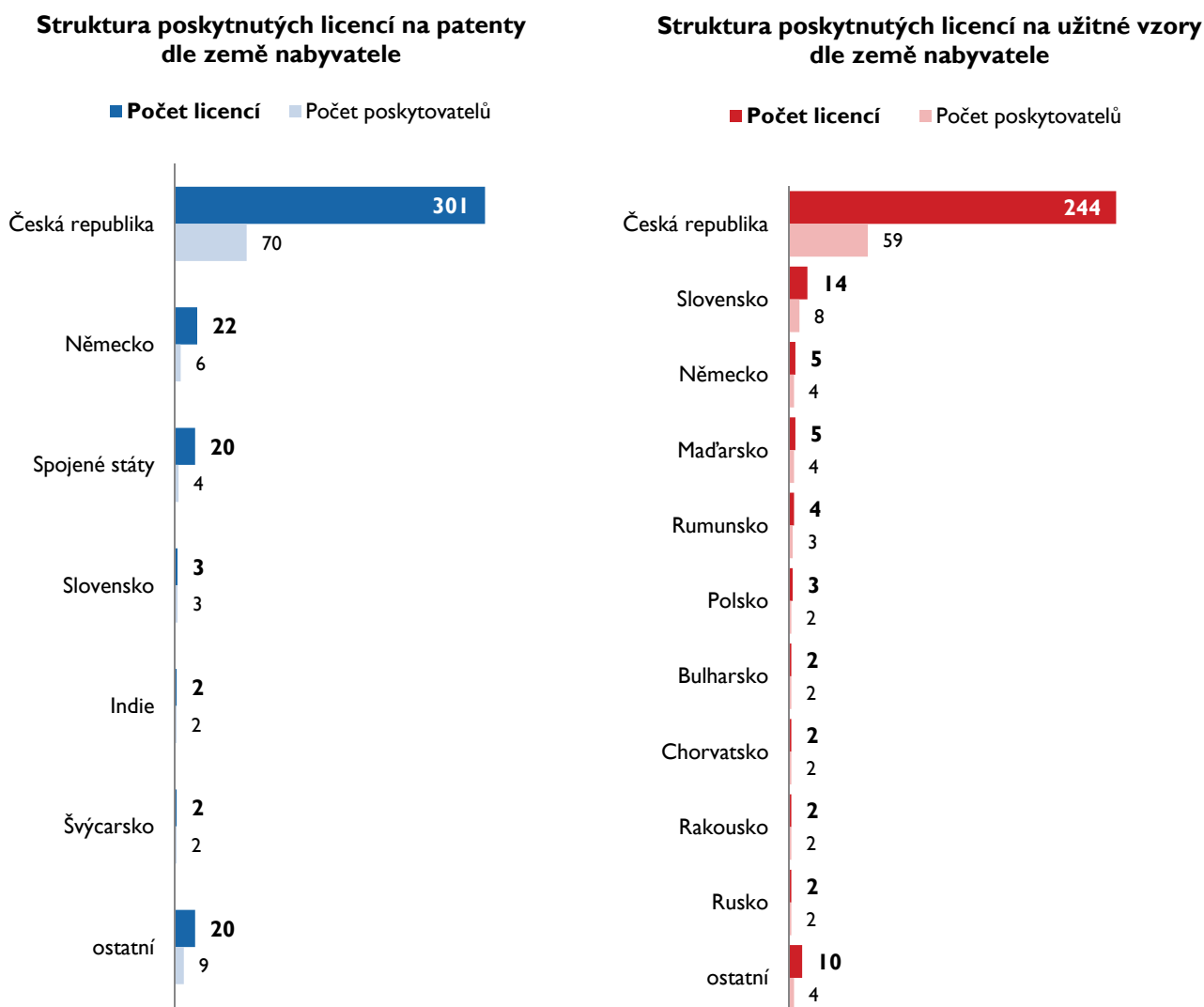

Nejvíce licencí na patenty a užité vzory zůstává v České republice. Pouhých 18,6 % licencí na patenty resp. 16,7 % licencí na užité vzory mířilo v roce 2017 za hranice. Pro srovnání – v roce 2012 směřovalo za hranice 31,7 % licencí na patenty, resp. 19,7 % licencí na užité vzory. Nejvíce licencí na patenty (22) bylo poskytnuto subjektům v sousedním Německu. Do Spojených států bylo poskytnuto 20 licencí.

Licence na užité vzory, které mířily v roce 2017 za hranice České republiky, končily zejména v sousedních zemích - nejčastěji na Slovensku (14 licencí), v Německu (5) a Maďarsku (5). V období 2010 až 2013 směřovalo nejvíce licencí na užité vzory do Číny, ale počínaje rokem 2014 do Číny směřovala pouze jedna licence na užité vzory (v roce 2017).

Z pohledu posledních 5 let patří mezi nejčastější cílové destinace licencí Spojené státy a Německo (patenty) resp. Slovensko (užité vzory).

Graf 8 - Počty poskytovatelů a poskytnutých licencí na patenty a užité vzory dle země smluvního partnera v roce 2017

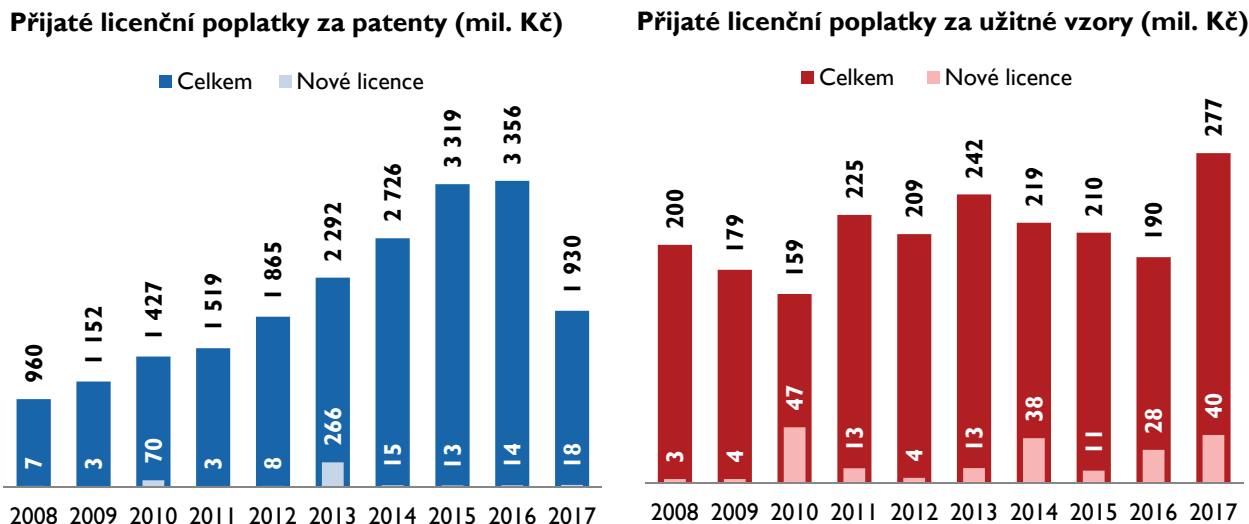

3.3 Příjem z licenčních poplatků za patenty a užité vzory

Výše celkových příjmů z licenčních poplatků za patenty dosáhla v roce 2017 výrazného propadu o 1,4 mld. Kč (viz graf 9). Tento výsledek je relativní, protože při nezapočítání dominujícího subjektu by ve srovnání s rokem 2016 došlo k celkovému navýšení přijatých licenčních poplatků za patenty. Poměrně nízké jsou licenční příjmy z nových (tj. v daném roce nově uzavřených) licencí.

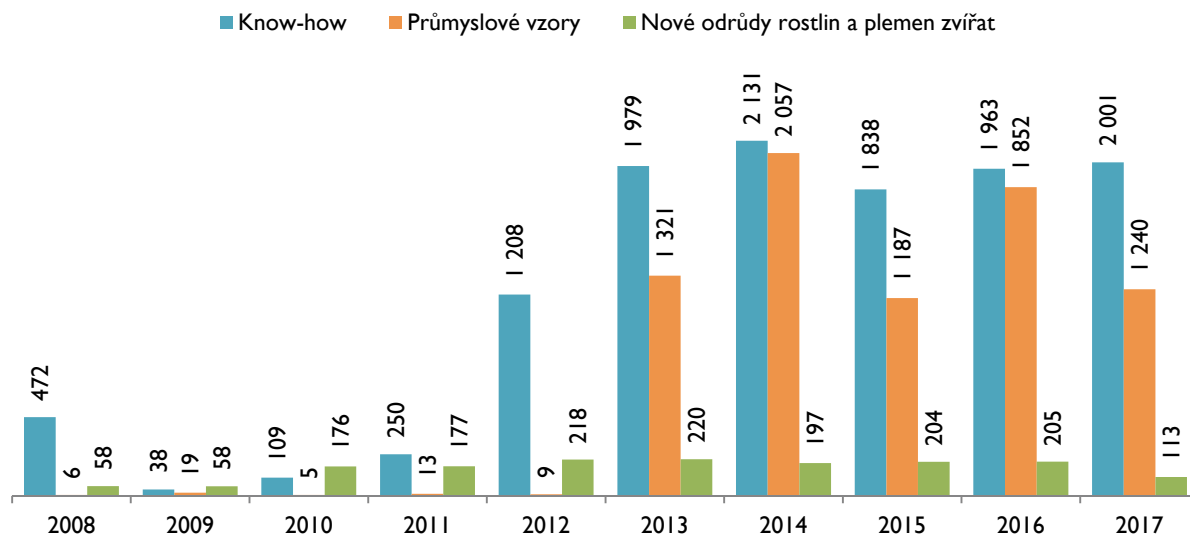
Souhrn příjmů z licenčních poplatků za užité vzory naopak dosáhl oproti předcházejícímu roku (2016) výrazného nárůstu o 46 %.

Graf 9 - Výše přijatých licenčních poplatků za patenty a užité vzory v letech 2008–2017

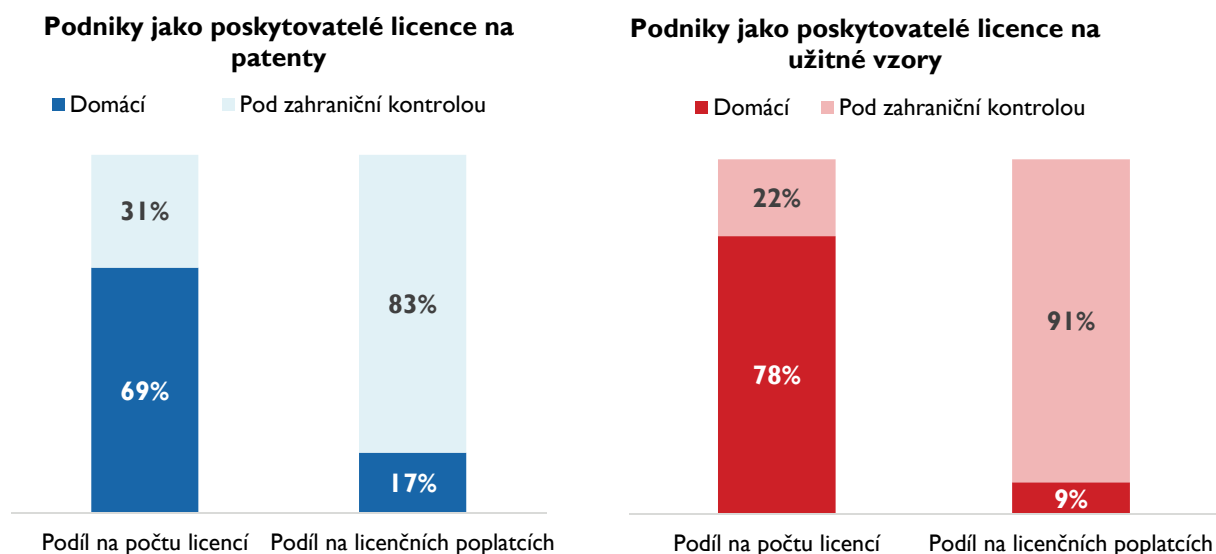
V posledních několika letech se výrazně zvýšily vybrané licenční poplatky za užívání know-how a průmyslových vzorů (viz graf 10). Pokud v roce 2008 poskytovatelé licencí na know-how získali na licenčních poplatcích 472 mil. Kč, v roce 2017 to pak bylo již čtyřnásobně více (2 001 mil. Kč).

Graf 10 - Výše přijatých licenčních poplatků za ostatní předměty duševního vlastnictví v letech 2008–2017 (mil. Kč)

V mezipodnikovém srovnání je zajímavým faktem, že nejvíce licenčních poplatků za patenty i užité vzory získávají podniky pod zahraniční kontrolou, přestože poskytují menší počet licencí.

Graf 11 - Podíl podniků na počtu licencí a licenčních poplatcích dle afilace

Rozdělení dle územního členění (licenční poplatky)

Nejvíce financí z licencí na patenty v roce 2017 získali poskytovatelé z Prahy (1,8 mld. Kč). Výše vybraných licenčních poplatků v tomto kraji je výrazně ovlivněna jedním dominantním příjemcem. Pokud bychom jej nezapočítali, nacházela by se Praha za Královéhradeckým krajem. Tyto kraje patří k nejúspěšnějším i z dlouhodobého hlediska posledních 5 let. K těm patří i Plzeňský kraj navzdory faktu, že v roce 2017 nevykázali místní poskytovatelé patentových licencí žádné přijaté licenční poplatky.

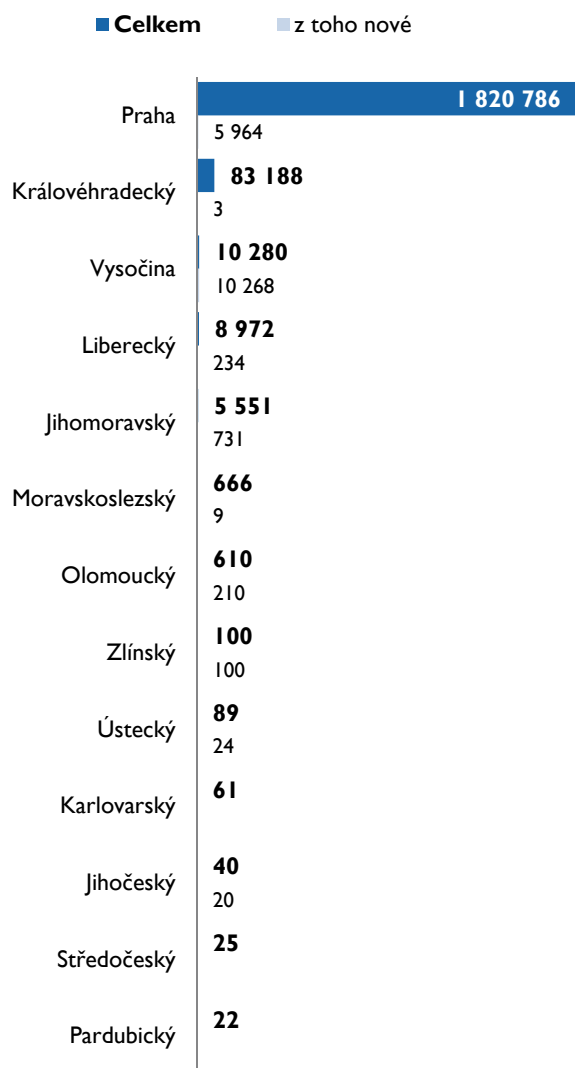
Nejvyšší částka licenčních poplatků za užité vzory mířila v roce 2017 do Prahy (175,9 mil. Kč) následované Středočeským krajem (65,1 mil. Kč). Tyto kraje jsou na předních místech i z dlouhodobého pohledu posledních 5 let. V Praze bylo vybráno nejvíce poplatků za nově uzavřené licenční smlouvy (36 mil. Kč v roce 2017). Uvedená částka je ve srovnání s přechozími lety rekordní. Bez přijatých poplatků za poskytnutí licence na užité vzory byli v roce 2017 poskytovatelé v Královéhradeckém, Olomouckém a Zlínském kraji. Nulové hodnoty vykázal i Karlovarský kraj, kde se nenacházel žádný poskytovatel licence na užité vzory.

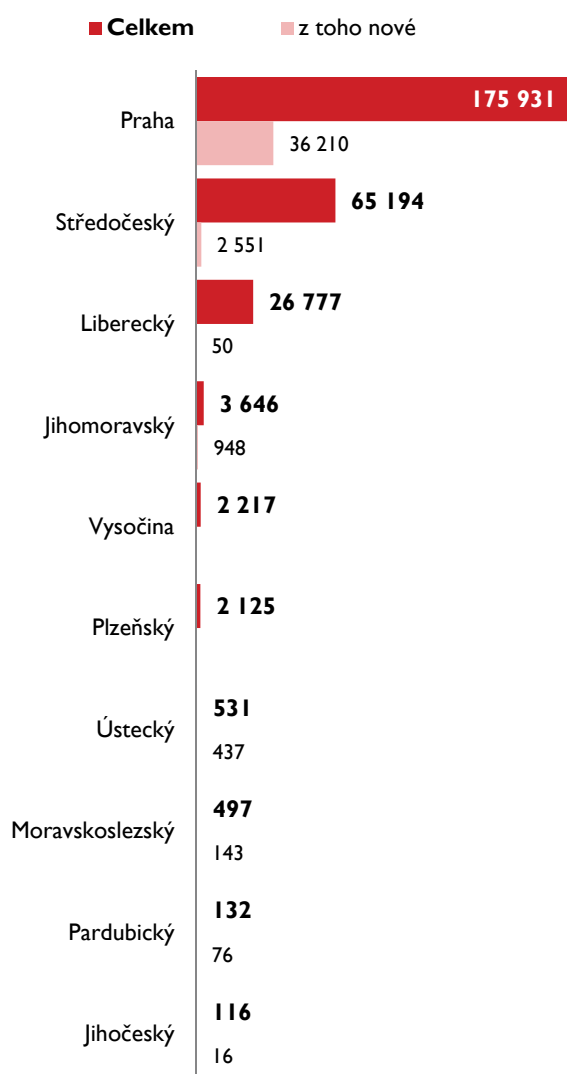

Graf 12 - Výše přijatých licenčních poplatků poskytovatelům licencí dle jejich sídla v roce 2017

Struktura přijatých licenčních poplatků za patenty dle kraje poskytovatele (v tis. Kč)

Struktura přijatých licenčních poplatků za užité vzory dle kraje poskytovatele (v tis. Kč)

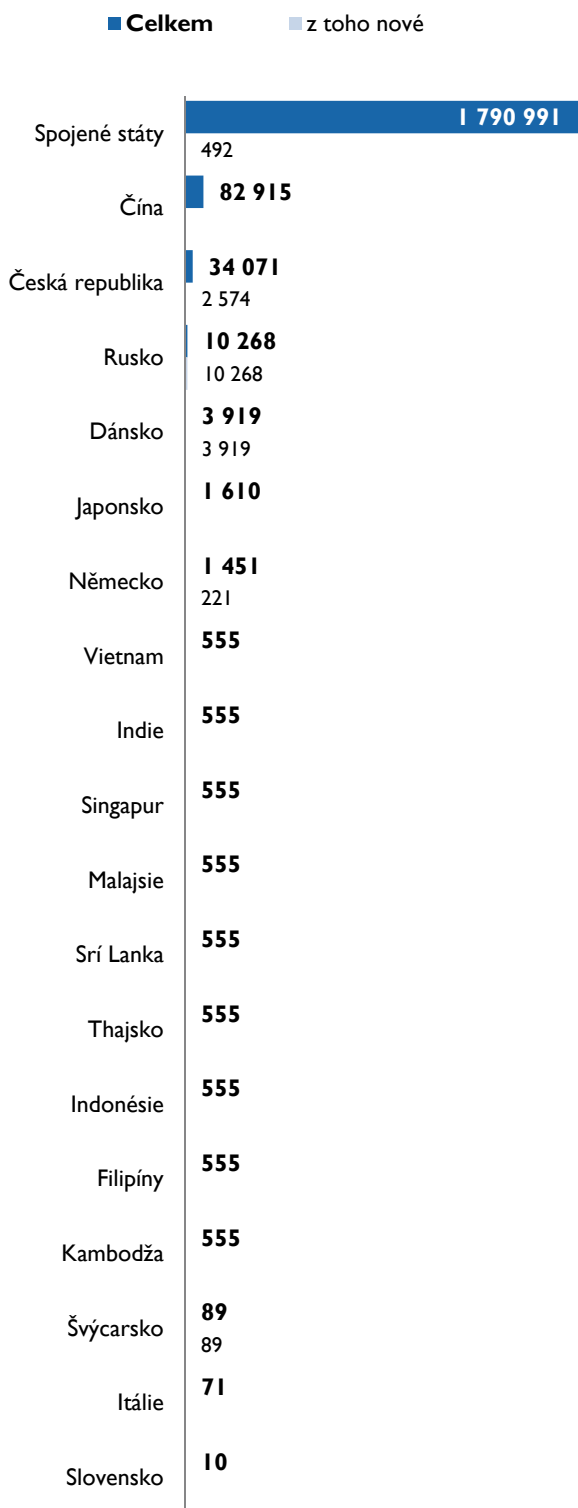

Nejvíce zahraničních poplatků za licence na patenty směřovalo v roce 2017 z USA (1,8 mld. Kč) a řádově méně z Číny (82,9 mil. Kč). Z obou zemí získali čeští poskytovatelé licencí vyšší sumu licenčních poplatků než v samotné ČR a to i v úhrnu za posledních 5 let, ačkoli v tuzemsku „zůstalo“ přes 77 % všech poskytnutých licencí na patenty.

Nejvíce přijatých licenčních poplatků za užité vzory připadlo v roce 2017 na Rusko (57 mil. Kč), které je spolu s Ukrajinou (23,7 mil. Kč) nejvýznamnějším zdrojem příjmů za poskytnuté užité vzory i v posledních 5 letech. V tomto období tvořily obě země 40 % podílu na celkových poplatcích za užité vzory a to i navzdory faktu, že do zahraničí v tomto období mířilo pouze 14,7 % z celkového počtu licencí na užité vzory. V roce 2017 byl zaznamenán výrazný nárůst licenčních poplatků za užité vzory ze Slovenska.

Graf 13 - Výše přijatých licenčních poplatků poskytovatelům licencí na patenty a užité vzory dle země smluvního partnera v roce 2017

Struktura přijatých licenčních poplatků za patenty dle země nabyvatele (v tis. Kč)

Struktura přijatých licenčních poplatků za užité vzory dle země nabyvatele (v tis. Kč)

